

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det skall stiftas en lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG). Avsikten med propositionen är att skapa nationell lagstiftning om intressegrupperingar så att det blir möjligt att bilda och registrera sådana intressegrupperingar också i Finland.

En intressegruppering är en associationsform genom vilken företag och fysiska personer från olika medlemsstater inom Europeiska unionen (EU) kan samarbeta över gränserna. Ändamålet med en intressegruppering är att underlätta eller utveckla medlemmarnas ekonomiska verksamhet och förbättra det ekonomiska resultatet av verksamheten. Verksamheten skall anknyta till medlemmarnas ekonomiska verksamhet och ändamålet för intressegrupperingen får inte vara att skapa vinst för egen del. Beslutanderätten i en intressegruppering utövas av grupperingens medlemmar och grupperingen företräds av en företagsledare. Medlemmarna har ett obegränsat solidariskt ansvar för grupperingens förbindelser. Likaså beskattas medlemmarna för grupperingens resultat.

Bestämmelser och stadganden om intressegrupperingar ingår i rådets förordning (EEG)

nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) samt i kompletterande nationell lagstiftning. I förslaget till lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar finns stadganden om bl.a. registrering av intressegrupperingar, rätten att bli medlem i en sådan gruppering, behörighetsvillkoren för en företagsledare, bokslut och revision samt upplösning och likvidation. Stadgandena om bokslut och revision samt upplösning och likvidation motsvarar i huvudsak de stadganden som gäller öppna bolag. I propositionen föreslås också att handelsregisterlagen ändras så att intressegrupperingar kan registreras samt att vissa tekniska justeringar görs i firmalagen.

Propositionen ansluter sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) samt Finlands eventuella medlemskap i EU, vilka bägge innebär ett åtagande att skapa nationell lagstiftning om intressegrupperingar. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som ett eventuellt EU-medlemskap, dock senast vid ingången av 1996, när övergångstiden för anpassning av bolagsrätten går ut enligt EES-avtalet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	Upplösning	10
ALLMÄN MOTIVERING	3	Byte av säte	10
1. Nuläge	3	2.4. Annan lagstiftning som skall tillämpas på en intressegruppering	11
1.1 Andringsbehov	3	3. Propositionens verkningar	11
1.2. Det huvudsakliga innehållet i grupperingsförordningen	3	4. Beredningen av propositionen	11
Bildande och registrering av en intressegruppering	3	5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	12
En intressegrupperings syfte och begränsningar i fråga om tillåten verksamhet ...	3	DETALJMOTIVERING	12
Medlemskap	4	1. Lagförslagen	12
Organ	4	1.1. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar	12
En intressegrupperings resultat, beskattning och skulder	5	1.2. Handelsregisterlagen	17
Upplösning av en intressegruppering	5	1.3. Firmalagen	18
Förordningens förhållande till nationell lagstiftning	5	2. Närmare stadganden och bestämmelser	18
1.3. Reglering och användning av intressegrupperingar i medlemsstaterna	5	3. Ikraftträdande	19
1.4. Lagstiftningen om intressegrupperingar i Danmark, Sverige och Norge	6	LAGFÖRSLAGEN	20
Danmark	6	1. Lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar	20
Sverige	6	2. Lag om ändring av handelsregisterlagen	22
Norge	7	3. Lag om ändring av 7 § firmalagen	23
2. Förslag till reglering i enlighet med grupperingsförordningen	7	BILAGOR	24
2.1. Allmänt	7	Bilaga 1. Parallelltexter	24
2.2. Registreringsstadganden	7	2. Lag om ändring av handelsregisterlagen	24
2.3. Valfria stadganden	8	3. Lag om ändring av 7 § firmalagen	26
Juridisk person	8	Bilaga 2. Utkast till ändring av handelsregisterförordningen	28
Medlemskap	8		
Upphörande av medlemskap	9		
Företagsledare	10		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar, nedan grupperingsförordningen, har tillämpats i den europeiska unionens (EU) medlemsstater sedan den 1 juli 1989. En intressegruppering är en övernationell associationsform som erbjuder företag och fysiska personer från olika medlemsstater möjlighet att samarbeta över gränserna inom EU. I maj 1994 hade ca 600 intressegrupperingar registrerats i medlemsstaterna.

1.1. Ändringsbehov

Enligt 16 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93) skall om ikraftträdelse-tidpunkten för grupperingsförordningen stadgas genom lag. Enligt EES-avtalet är övergångstiden för anpassning av bolagsrätten två år och tiden går ut den 1 januari 1996. Till ett eventuellt EU-medlemskap ansluter sig där- emot ingen övergångstid, utan det förutsätts att de bolagsrättsliga bestämmelserna skall träda i kraft samtidigt som medlemskapet. Grup- peringsförordningen tillämpas som sådan när Finland blir medlem i EU. Om Finland inte har blivit medlem av EU när övergångstiden enligt EES-avtalet går ut, skall ikraftträdelse- tidpunkten för grupperingsförordningen regle- ras särskilt genom lag.

Grupperingsförordningen förutsätter att medlemsstaterna stiftar kompletterande lagar. I Finland är det inte möjligt att bilda eller registrera en intressegruppering utan en nationell lagstiftning om intressegrupperingar. De nationella rättsreglerna skall träda i kraft sam- tidigt med grupperingsförordningen.

1.2. Det huvudsakliga innehållet i grupperingsförordningen

En europeisk ekonomisk intressegruppering är en sammanslutning som minst två företag eller fysiska personer vilka utövar ekonomisk verksamhet med säte i olika medlemsstater

bildar i samarbetssyfte för att underlätta eller utveckla medlemmarnas ekonomiska verksamhet och förbättra resultatet av denna verksamhet. Associationsformen skapades för att av- läggsna de olägenheter som skillnaderna i med- lemsstaternas rättsordningar medförde för ett sådant samarbete samt för att underlätta före- tagens samarbete över statliga gränser.

Grupperingsförordningen gavs den 25 juli 1985, men intressegrupperingar har kunnat bildas först fr.o.m. den 1 juli 1989. I medlems- staterna är förordningen direkt tillämplig lag- stiftning och primär i förhållande till den nationella lagstiftningen. Utöver förordningen tillämpas på en intressegruppering även den interna lagstiftningen i den stat där gruppering- en har sitt säte enligt avtalet om bildande av ifrågavarande gruppering.

Bildande och registrering av en intressegruppering

En intressegruppering bildas genom ett skriftligt avtal mellan medlemmarna (art. 1). Avtalet skall innehålla intressegrupperingens firma, säte, syfte, eventuell verksamhetsperiod samt uppgifter om medlemmarna (art. 5). I firman skall ingå orden "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG". En intressegruppering kan bildas utan grund- eller driftskapital. Medlemmarna har också stor frihet att avtala om innehållet i avtalet.

En intressegruppering skall registreras i den medlemsstat där den har sitt säte (art. 6). Registreringen skall offentliggöras i en officiell tidning i det land där registreringen sker samt därefter i EU:s officiella tidning (art. 39). En intressegruppering förvärfvar rättskapacitet när den registreras.

En intressegrupperings syfte och begränsningar i fråga om tillåten verksamhet

Syftet med en intressegruppering är att underlätta eller utveckla medlemmarnas ekono- miska verksamhet och att på detta sätt förbättra eller öka resultatet av denna verksamhet (art. 3). En gruppering får inte ha som syfte att skapa vinst för egen del. Grupperingens verk-

samhet skall anknyta till medlemmarnas ekonomiska verksamhet. Verksamheten behöver inte vara helt identisk med den som medlemmarna utövar, men den skall vara av samma slag som medlemmarnas verksamhet eller komplettera denna. En intressegruppering får alltså inte ta över medlemmarnas affärsverksamhet, utan dessa skall bevara sin ekonomiska självständighet. En intressegruppering får inte heller bildas för att utöva en helt ny affärsverksamhet eller affärsverksamhet som saknar samband med medlemmarnas verksamhet.

Området för en intressegrupperings verksamhet begränsas i grupperingsförordningen (art. 3.2). Grupperingen får t.ex. inte utöva någon form av styrning eller kontroll över medlemmarnas egen verksamhet eller över något annat företags verksamhet, särskilt inte i personal-, finansierings- eller investeringsfrågor, inneha andelar eller aktier av något slag i företag som är medlemmar, ha fler än 500 anställda eller lämna lån till ledningen i ett bolag som är medlem eller till någon som står ledningen nära, om medlemsstatens associationslagstiftning förbjuder eller begränsar sådan långivning.

Medlemskap

Medlem i en gruppering kan vara ett företag som har bildats enligt en medlemsstats lagstiftning och som har sitt registrerade säte samt sitt huvudkontor inom EU:s medlemsstaters område (art. 4). Även fysiska personer som utövar industri-, handels-, hantverks- eller jordbruksverksamhet eller som har ett fritt yrke eller tillhandahåller någon annan form av tjänster inom EU:s medlemsstaters område kan vara medlemmar. En intressegruppering kan inte vara medlem i en annan intressegruppering.

Medlemmarna kan genom ett enhälligt beslut anta nya medlemmar i intressegrupperingen (art. 26). En ny medlem svarar också för grupperingens tidigare förbindelser, som har uppkommit före medlemmens inträde, om inte en bestämmelse om att medlemmen fritas från ett sådant ansvar har tagits in i avtalet om att bilda grupperingen eller i inträdeshandlingen. En sådan bestämmelse kan göras gällande mot tredje man endast om den har offentliggjorts i en officiell tidning i medlemsstaten.

En medlem kan utträda ur grupperingen på de grunder som har bestämts i avtalet, eller, om

bestämmelser saknas, enligt ett enhälligt beslut av samtliga medlemmar (art. 27). En medlem kan likaså utträda ur grupperingen om någon viktig grund föreligger för det. En medlem kan också uteslutas på de grunder som anges i avtalet om att bilda grupperingen och under alla förhållanden, om medlemmen väsentligt åsidosätter sina skyldigheter eller vållar eller hotar att vålla allvarliga störningar i grupperingens verksamhet. Efter att ett medlemskap har upphört, skall grupperingen fortsätta sin verksamhet med de kvarvarande medlemmarna (art. 30).

Organ

Medlemmarna gemensamt och en eller flera företagsledare utgör grupperingens organ (art. 16). Avtalet om att bilda grupperingen kan också innehålla bestämmelser om andra organ; i så fall skall också organens befogenheter anges i avtalet.

Medlemmarna beslutar tillsammans om inriktningen av intressegrupperingens verksamhet samt utser företagsledarna. Varje medlem har en röst, om inte annat har avtalats i avtalet om att bilda grupperingen (art. 17). Ingen medlem får dock ha röstmajoritet. Alla beslut fattas i princip enhälligt. Om enhälliga beslut inte uttryckligen förutsätts i förordningen, kan avtalet om att bilda grupperingen innehålla bestämmelser om enkel eller kvalificerad majoritet. Huvudregeln är att medlemmarna endast enhälligt får besluta om förlängning av grupperingens verksamhetsperiod utöver den tid som har bestämts i avtalet om att bilda grupperingen eller ändra syftet för grupperingens verksamhet, det antal röster som varje medlem har tilldelats, förutsättningarna för att fatta beslut, det belopp med vilket varje medlem eller vissa medlemmar skall bidra till grupperingens finansiering, någon annan förpliktelse som åligger en medlem samt vidta andra ändringar i avtalet om att bilda grupperingen.

En eller flera företagsledare för intressegrupperingen skall utses i avtalet om att bilda grupperingen eller genom beslut av medlemmarna (art. 19). Endast företagsledaren eller företagsledarna företräder grupperingen mot tredje man (art. 20). Rättshandlingar som en företagsledare har företagit på grupperingens vägnar binder grupperingen även om rätts-

handlingen inte omfattas av syftet för grupperingens verksamhet. Grupperingen blir fri från rättshandlingen endast om tredje man kände till eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara obekant med att handlingen inte omfattades av syftet för grupperingens verksamhet. En företagsledares rätt att företräda grupperingen kan endast inskränkas så, att i avtalet om att bilda grupperingen bestäms att endast två eller flera företagsledare tillsammans får företräda grupperingen.

En intressegrupperings resultat, beskattning och skulder

Vinsten av en intressegrupperings verksamhet skall anses som medlemmarnas egen vinst och delas mellan dem enligt vad som bestäms i avtalet om att bilda grupperingen eller, om sådana bestämmelser saknas, i lika delar (art. 21). På samma sätt skall grupperingens medlemmar bidra till att betala utgifterna. En intressegruppering är inget självständigt skatteobjekt, utan medlemmarna beskattas för resultatet av grupperingens verksamhet (art. 40). I övrigt sker beskattningen enligt nationell lagstiftning.

Medlemmarna svarar obegränsat solidariskt för alla grupperingens förbindelser (art. 24). Grupperingens borgenärer kan fordra betalning av medlemmarna först sedan de anmodat grupperingen att betala och betalning inte har erlagts inom skälig tid. En medlem som har utträtt ur grupperingen svarar för förbindelser som före hans avgång har uppkommit genom grupperingens verksamhet under fem år räknat från det att utträdet har offentliggjorts i en officiell tidning i den medlemsstat där grupperingen har sitt säte (art. 34 och 37).

Upplösning av en intressegruppering

En intressegruppering kan alltid upplösas genom frivilligt beslut av medlemmarna. Ett upplösningsbeslut skall fattas enhälligt eller enligt bestämmelserna i avtalet om att bilda grupperingen (art 31).

En intressegruppering skall alltid upplösas om den verksamhetsperiod som bestämts i avtalet om att bilda den har gått ut eller om någon annan i avtalet angiven grund för upplösning föreligger, ändamålet med gruppe-

ringen har uppnåtts eller inte längre kan uppnås eller grupperingen inte längre har minst två sådana medlemmar från olika medlemsstater som uppfyller villkoren för medlemskap i artikel 4 punkt 2. Om medlemmarna inte har beslutat om upplösning av intressegrupperingen inom tre månader efter det att tiden för grupperingens bestånd har gått ut eller en upplösningsgrund har uppkommit, får varje medlem ansöka om att rätten skall bestämma att grupperingen skall upplösas.

Rätten kan likaså förordna att en gruppering skall upplösas om bestämmelserna om grupperingens ändamål eller säte eller villkoren för medlemskap i artikel 4.2 har åsidosatts (art. 32). Ansökan kan göras av var och en som saken angår eller av en behörig myndighet. På ansökan av en medlem kan rätten likaså förordna att en intressegruppering skall upplösas om det föreligger en viktig grund för det.

Ett upplösningsbeslut leder till likvidation av grupperingen. Likvidationen skall ske enligt nationell rätt (art. 35).

Förordningens förhållande till nationell lagstiftning

I grupperingsförordningen ingår talrika hänvisningar till nationell lagstiftning. Enligt grupperingsförordningen skall medlemsstaterna reglera vissa frågor i sin nationella lagstiftning, samtidigt som medlemsstaterna i vissa frågor har rätt att genom nationell lagstiftning frångå bestämmelserna i förordningen. Medlemsstaterna skall t.ex. anta egen lagstiftning om registrering av intressegrupperingar samt bestämma påföljder för försummelse av registreringskyldighet. I vissa frågor som gäller grupperingens karaktär av juridisk person, medlemskap, upphörande av medlemskap, företagsledare, upplösning och ombyte av säte har medlemsstaterna rätt att frångå bestämmelserna i grupperingsförordningen. En medlemsstat har också rätt att stifta lagar som inte står i strid med grupperingsförordningens tillämpningsområde eller syfte. När frågor som gäller intressegrupperingens verksamhet och avveckling inte regleras i förordningen, tillämpas nationell lag.

1.3. Reglering och användning av intressegrupperingar i medlemsstaterna

Frågan om vilka nationella stadganden som

skall tillämpas på en intressegruppering har besvarats på olika sätt i medlemsstaterna. I Nederländerna tillämpas de allmänna stadganden som gäller alla juridiska personer också på intressegrupperingarna, medan man i andra medlemsstater har valt att tillämpa rättsreglerna för den juridiska person som står intressegrupperingen närmast. T.ex. i Frankrike och Portugal hänvisas till de stadganden som gäller nationella intressegrupperingar och i Tyskland till lagen om öppna bolag. Belgien, Luxemburg och Spanien har ansett det nödvändigt att skapa särskilda rättsregler för nationella intressegrupperingar, vilka vid sidan av förordningen även tillämpas på europeiska intressegrupperingar. Hur medlemsstaterna i enskilda fall har avgjort dessa frågor framgår ur avsnitt 2.3.

Enligt de uppgifter som Europeiska gemenskapernas kommission har sammanställt finns de flesta registrerade intressegrupperingarna i Belgien och Frankrike, följda av Holland, Tyskland och Storbritannien. Det överlägset största antalet intressegrupperingar verkar i servicebranschen. Därefter anlitats intressegrupperingar mest inom handeln och industrin. Av medlemmarna är största delen medelstora företag. Av medlemmarna har majoriteten samarbetat redan innan de bildade intressegrupperingen. Av intressegrupperingarna har ca hälften ingen egen personal, medan de övriga i medeltal har en eller två anställda.

1.4. Lagstiftningen om intressegrupperingar i Danmark, Sverige och Norge

Danmark

I Danmark trädde en lag om intressegrupperingar (1989—04—05 nr 217) i kraft den 1 juli 1989, samtidigt som det blev möjligt att bilda intressegrupperingar i samtliga medlemsstater. I maj 1994 hade det endast registrerats tre intressegrupperingar med säte i Danmark samt en utländsk intressegruppering med driftställe i Danmark.

I Danmark får en intressegruppering inte utöva sådan näringsverksamhet som kan utövas endast av fysiska personer. Såsom exempel kan nämnas advokatverksamhet, som i Danmark inte får utövas i associationsform. Den som är omyndig eller har inställt sina betalningar eller har försatts i konkurs får inte vara medlem av en intressegruppering. Erh-

vervs- og Selskabsstyrelsen, som är registermyndighet, kan också med hänsyn till allmän fördel förbjuda vissa kategorier av juridiska eller fysiska personer att vara medlem i grupperingen eller inskränka deras rätt på denna punkt. Möjligheten har ännu inte anlitats.

Om en medlem mister sin medlemsbehörighet, skall han utträda ur grupperingen. Gör han det inte eller har grupperingen inte en sådan ledning som förordningen eller avtalet om att bilda grupperingen förutsätter, kan domstolen på ansökan av registermyndigheten upplösa grupperingen. På likvidation av en intressegruppering tillämpas stadgandena om likvidation av aktiebolag. I Danmark saknas stadganden om likvidation av intressentskaber, vilka närmast motsvarar öppna bolag.

Sverige

I Sverige publicerades i juni 1994 ett betänkande om intressegrupperingar (Europeiska ekonomiska intressegrupperingar, EEIG, Ds 1994:88). I betänkandet föreslås att en lag om sådana grupperingar skall träda i kraft från ingången av 1995.

Enligt förslaget skall den som är i konkurs eller underkastad näringsförbud inte få vara medlem i en intressegruppering som har sitt säte i Sverige. I Sverige har det inte ansetts att rättsordningen eller allmän fördel förutsätter att omyndigas rätt till medlemskap inskränks, varför deras rätt att vara medlemmar bestäms enligt förmynderskapslagstiftningen. Företagsledaren för en intressegruppering skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Företagsledaren får inte vara omyndig, i konkurs eller underkastad näringsförbud. Om en intressegruppering inte har en företagsledare som är bosatt i Sverige, skall den ha en i Sverige bosatt företrädare, som på grupperingens vägnar kan ta emot delgivning.

En medlem som inte uppfyller behörighetskraven skall uteslutas ur grupperingen. Om han inte gör det frivilligt, kan en domstol på ansökan av registermyndigheten besluta att intressegrupperingen skall träda i likvidation. Detsamma gäller om intressegrupperingen inte har en företagsledare eller ett annat organ som skall finnas enligt avtalet om att bilda grupperingen. En intressegruppering kan undvika likvidation om den inom en bestämd tidsfrist

vidtar de åtgärder som registermyndigheten bestämmer. Patent- och registreringsverket är registermyndighet.

Vid likvidation av intressegrupperingar skall i tillämpliga delar iaktas bestämmelserna om likvidation av handelsbolag, dvs. öppna bolag. I fråga om en intressegrupperings bokföring och revision tillämpas likaså stadgandena om handelsbolag.

Norge

I Norge förbereds som bäst lagstiftning om intressegrupperingar. På intressegrupperingar torde stadgandena om öppna bolag (Lov om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper 21.6.1985/82) tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Registerstadgandena skall ingå i företagsregisterlagen (Lov om registrering av foretak 21.6.1985/78). Avsikten är att stadgandena skall träda i kraft från ingången av 1995.

I det norska förslaget finns inga bestämmelser om begränsning av medlemskap i en intressegruppering. På samma sätt som i ett öppet bolag kan en medlem dock under vissa förutsättningar uteslutas ur en intressegruppering. När en medlem är i konkurs, ett offentligt ackordförfarande har inletts för hans del eller han inte förmår fullgöra sina skyldigheter, kan de övriga medlemmarna i grupperingen på yrkande av någon av medlemmarna bestämma att han skall uteslutas. Om medlemmarna inte fattar ett sådant beslut, kan den som har framställt yrkandet begära att domstolen skall förordna om uteslutning.

Om en intressegruppering saknar företagsledare, skall domstolen på ansökan av registermyndigheten få förordna att intressegrupperingen skall upplösas.

2. Förslag till reglering i enlighet med förordningen

2.1. Allmänt

Grupperingsförordningen syftar till en enhetlig lagstiftning om intressegrupperingar i samtliga medlemsstater. För att detta mål skall nås har det inte i EU ansetts önskvärt att bestämmelserna i förordningen upprepas i nationell lag. Bestämmelserna upprepas därför inte heller i detta lagförslag.

I propositionen har man önskat välja sådana lösningar som överensstämmer både med allmänna associationsrättsliga principer och med lagstiftningen i de övriga nordiska länderna. I lagförslagen i propositionen vill man på samma sätt som i grupperingsförordningen ge intressegrupperingens medlemmar en så stor avtalsfrihet som möjligt.

En intressegruppering påminner i fråga om sina verksamhetsprinciper mest om ett öppet bolag. För att en enhetlig associationsrättslig reglering skall bevaras i finsk rätt, skall de nationella stadgandena om intressegrupperingar så långt som möjligt överensstämma med stadgandena om öppna bolag. I bägge fallen bildas associationen genom ett avtal mellan medlemmar eller bolagsmän. Stor avtalsfrihet råder vid utformningen av avtalet. I bägge fallen utövas beslutanderätten av medlemmarna eller bolagsmännen. Likaså har såväl bolagsmännen i ett öppet bolag som medlemmarna i en intressegruppering obegränsat solidariskt ansvar för alla bolagets eller grupperingens förbindelser. Den viktigaste skillnaden mellan ett öppet bolag och en intressegruppering är den att företagsledaren i en intressegruppering har exklusiv rätt att företräda grupperingen. Enligt förslaget skall stadganden motsvarande dem som gäller öppna bolag iaktas vid upplösning och likvidation av en intressegruppering, vid skifte av dess egendom samt i fråga om bokslut och revision. En likadan modell föreslås i Sverige och Norge. I Danmark finns inga likvidationsstadganden för den bolagsform som motsvarar ett öppet bolag, varför man har varit tvungen att tillämpa stadgandena om aktiebolag.

2.2. Registreringsstadganden

Enligt grupperingsförordningen skall medlemsstaterna ange i vilket register en intressegruppering skall antecknas samt skapa registreringslagstiftning (art. 39). En medlemsstat skall bestämma under vilka förutsättningar handlingarna kan ges in till registret, se till att handlingarna och upplysningarna offentliggörs i medlemsstatens officiella tidning samt att de upplysningar som skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning sänds vidare för att offentliggöras i den. En medlemsstat skall vidare se till att var och en har möjlighet att ta del av handlingarna i registret

samt få kopior av eller utdrag ur dem. En medlemsstat får bestämma sina registreringsavgifter. Dessutom skall en medlemsstat bestämma lämpliga påföljder för den som underlåter att iakttä registreringsstadgandena eller bestämmelserna i artikel 25 om vad som skall anges på en intressegrupperings brev, beställningssedlar och liknande handlingar.

I propositionen föreslås att intressegrupperingar i Finland skall antecknas i handelsregistret. I handelsregistret antecknas en intressegruppering som har hemort i Finland samt en utomlands registrerad intressegrupperings driftställe i Finland. De föreslagna stadgandena om vilka upplysningar som skall antecknas i registret, vilka handlingar som skall ges in samt hur upplysningarna skall offentliggöras överensstämmer med bestämmelserna i artiklarna 6—8 samt artikel 10 i grupperingsförordningen. Innehållet i dessa artiklar behandlas i detaljmotiveringen till förslaget till ändring av handelsregisterlagen (129/79).

Stadgandena i handelsregisterlagen garanterar att alla anteckningar i handelsregistret och alla handlingar som givits in till registret är offentliga och att var och en kan ta del av dem. Det föreslås att till handelsregisterlagen skall fogas stadganden om en intressegrupperings grundanmälan och ändringsanmälan, vilka organ som skall vara ansvariga för att anmälan görs samt hur likvidation skall anmälas. Det föreslås också att handelsregisterlagen ändras så, att anteckningar i handelsregistret kan kungöras antingen i oförändrad form eller såsom utdrag ur eller hänvisningar till handlingar som har antecknats i registret.

I handelsregisterlagen stadgas också om påföljder för den som försummar en stadgad anmälan. I Finland svarar registermyndigheten för att de anteckningar som avses i artikel 8 offentliggörs. Eftersom myndigheten handlar under tjänsteansvar, behövs ingen särskild sanktion. Däremot föreslås det att försummelse att ge föreskrivna upplysningar på brev, beställningssedlar och liknande handlingar skall sanktioneras i lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Ifrågavarande sanktionsstadgande motsvarar det tillägg till 16 kap. 9 § lagen om aktiebolag (734/78) som 1990 års aktiebolagskommission föreslog i sitt betänkande (komm.bet. 1992:32) och som motiveras av att man vill bringa i kraft artikel 6 i det första bolagsrättsliga direktivet om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemssta-

terna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (68/151/EEG, *offentlighetsdirektivet*).

2.3. Valfria stadganden

Grupperingsförordningen ger medlemsstaterna möjlighet att frånga bestämmelserna i förordningen i frågor som gäller grupperingens karaktär av juridisk person, medlemskap, upphörande av medlemskap, företagsledare, upplösning och byte av säte. I propositionen föreslås nationella specialstadganden om medlemskap, upphörande av medlemskap, företagsledare och upplösning. Däremot föreslås det inte att möjligheterna att frånga förordningen anlitas i fråga om grupperingens karaktär av juridisk person samt byte av säte.

Juridisk person

Enligt grupperingsförordningen får en medlemsstat själv avgöra om intressegrupperingar skall betraktas som juridiska personer (art. 1.3). Enligt förordningen blir en intressegruppering en juridisk person från dagen för registrering (art. 1.2). En registrerad intressegruppering kan i sitt eget namn förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter, vidta rättshandlingar samt föra talan inför domstolar. I finsk lag är det inte brukligt att hänvisa till associationens karaktär av juridisk person, utan man använder sig endast av begreppet rättskapacitet. I lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar föreslås därför inga stadganden om grupperingens karaktär av juridisk person, vilket inte heller är fallet i de övriga nordiska länderna.

Medlemsstaterna inom EU har alla utom Danmark, Tyskland och Italien fastslagit att intressegrupperingar skall betraktas som juridiska personer. Tysklands och Italiens ståndpunkt bygger på det sätt på vilket en juridisk person beskattas.

Medlemskap

Enligt grupperingsförordningen kan en medlemsstat bestämma att intressegrupperingen

inte får ha mer än 20 medlemmar (art. 4.3). Med hänsyn till sina allmänna intressen får medlemsstaterna likaså förbjuda eller begränsa rätten för vissa kategorier av personer att delta i grupperingar (art 4.4).

I propositionen föreslås ingen begränsning av medlemstalet, eftersom det inte anses behövt. I de lagar som reglerar andra associationsformer finns inte heller sådana begränsningar. I avtalet om att bilda en gruppering kan parterna däremot välja att ta in sådana begränsningar.

I propositionen föreslås att rätten att bli medlem av en intressegruppering skall begränsas så, att den som är i konkurs inte skall få bli medlem och den som har meddelats näringsförbud inte skall få vara medlem. Enligt lagförslagets 1 § 2 mom. skall lagen om näringsförbud (1059/85) tillämpas i fråga om intressegrupperingar på samma sätt som i fråga om andra sammanslutningar. Begränsningarna motiveras i detaljmotiveringen till 1 och 3 §§.

En omyndig person skall ha behörighet att bli medlem i en intressegruppering enligt de allmänna stadgandena i lagen angående förmynderskap (34/1898); detsamma gäller hans behörighet att bli bolagsman i ett öppet bolag. Enligt lagen angående förmynderskap kan endast den omyndiges föräldrar såsom förmyndare för honom utan rättens tillstånd inträda i bolag för att utöva rörelse. Det torde vara möjligt att anse att bolagsbegreppet i lagen angående förmynderskap även omfattar intressegrupperingar som bedriver rörelse. I lagförslaget ingår inte heller några stadganden om de förutsättningar under vilka personer som bedriver tillståndsbundna näringar har rätt att vara medlemmar i en intressegruppering, utan denna rätt bestäms särskilt för varje sådan näring.

De föreslagna begränsningarna gäller intressegrupperingar som bildas och registreras i Finland. Begränsningarna motsvarar till sitt innehåll det svenska förslaget. I Danmark har man däremot i lag velat förbehålla sig möjligheten att begränsa eller förhindra att vissa fysiska eller juridiska personer blir medlemmar i en intressegruppering. Möjligheten har dock tills vidare inte utnyttjats. I Belgien får offentliga nationella kreditinstitut endast vara medlemmar efter att ha erhållit ett särskilt tillstånd. Irland och Grekland har i sin tur begränsat det tillåtna antalet medlemmar i en intressegruppering.

Upphörande av medlemskap

Enligt grupperingsförordningen kan en medlemsstat med hänsyn till sin lagstiftning om upplösning, likvidation, obestånd och betalningsinställelse bestämma att ett medlemskap skall upphöra vid tidpunkter som anges i den nämnda lagstiftningen (art. 28.1).

I propositionen föreslås att en persons rätt att vara medlem i en intressegruppering skall begränsas om han har försatts i konkurs eller har meddelats näringsförbud. Om en medlem i en intressegruppering under grupperingens bestånd försätts i konkurs, meddelas näringsförbud eller hans andel av grupperingen utmäts, skall de övriga medlemmarna också i dessa fall ha möjlighet att trygga sin ställning i grupperingen. I finsk associationsrätt finns inga stadganden som skulle förplikta en bolagsman att utträda ur bolaget eller som skulle leda till att medlemskapet omedelbart upphör. Inte heller i konkurs- eller likvidationslagstiftningen finns det några stadganden om att ett medlemskap skall upphöra vid någon viss tidpunkt, som anges i lagen. Den som enligt lagen om näringsförbud har meddelats ett förbud att vara medlem är dock skyldig att utträda ur grupperingen.

I ett öppet bolag har en bolagsman rätt att fordra att bolaget skall upplösas om en annan bolagsman försätts i konkurs eller hans bolagsandel mäts ut. I propositionen föreslås att medlemmarna i en intressegruppering på samma sätt skall ha rätt att fordra att grupperingen upplöses om en av dess medlemmar försätts i konkurs, meddelas näringsförbud eller hans andel av grupperingen mäts ut. Eftersom avsikten är att medlemmarna i en intressegruppering på samma sätt som bolagsmännen i ett öppet bolag skall ha en så stor avtalsfrihet som möjligt, kan medlemmarna vid behov avtala om likvidation av en gruppering som skall upplösas. Kan medlemmarna inte enas, skall grupperingen likvideras på samma sätt som ett öppet bolag. En medlem mot vilken en upplösningssgrund kan åberopas kan antingen själv utträda ur bolaget eller uteslutas ur det, om förutsättningarna för utträde eller uteslutning är uppfyllda enligt grupperingsförordningen.

En medlem som inte längre uppfyller behörighetsvillkoren är enligt dansk lag skyldig att utträda ur grupperingen. Detsamma föreslås i Sverige. Utträder en medlem inte i ett sådant fall, kan intressegrupperingen på ansökan av

registermyndigheten i Danmark förordnas att upplösas, medan det i Sverige föreslås att grupperingen i dessa fall skall förordnas att träda i likvidation.

Företagsledare

Enligt grupperingsförordningen kan till företagsledare för en gruppering inte utses någon som enligt medlemstatens interna lagstiftning inte får tillhöra styrelsen eller direktionen i en sammanslutning (art. 19). Medlemsstaterna kan bestämma att en juridisk person skall få vara företagsledare, om den utser en fysisk person till sin representant (art. 19.2).

I propositionen föreslås att den som är omyndig eller i konkurs samt den som har meddelats näringsförbud inte skall få vara företagsledare i en intressegruppering. En företagsledare skall vara bosatt inom det europeiska ekonomiska samarbetsområdet. De föreslagna begränsningarna motsvarar de begränsningar som gäller verkställande direktören i ett aktiebolag. En verkställande direktör i ett öppet bolag underlyder däremot inga dylika begränsningar, eftersom han har en annan roll. I ett öppet bolag är huvudregeln den att en bolagsman alltid har rätt att företräda bolaget och att varje bolagsman som har rätt att sköta bolagets angelägenheter när som helst kan befria en utomstående verkställande direktör från uppdraget.

Om företagsledaren i en intressegruppering inte har hemort i Finland, skall grupperingen enligt 6 § (228/93) lagen angående rättighet att idka näring ha en företrädare som har hemort i Finland och rätt att på grupperingens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. Företrädaren skall anmälas för anteckning i handelsregistret och han får inte vara omyndig eller i konkurs. Enligt nämnda lag har företrädaren således enbart rätt att ta emot stämningar och andra delgivningar.

I detta skede föreslås det inte att en juridisk person skall kunna vara företagsledare i en intressegruppering, eftersom det inte heller är möjligt enligt annan associationsrättslig lagstiftning. Eftersom en juridisk person i varje fall skall utse en fysisk person som sin företrädare, kunde en sådan lösning föranleda problem vid fördelningen av det ansvar som är förknippat med uppgiften som företagsledare.

Förslaget motsvarar det svenska förslaget till

behörighetsvillkor för en företagsledare. I de övriga nordiska länderna har det inte heller föreslagits att en juridisk person kunde vara företagsledare. I alla andra medlemsstater än Danmark, Belgien och Tyskland kan en juridisk person däremot vara företagsledare.

Upplösning

Enligt grupperingsförordningen får domstolen i en medlemsstat på ansökan av en behörig myndighet i den staten förordna att en intressegruppering skall upplösas, om grupperingen åsidosätter allmänna intressen inom staten och det enligt statens lagstiftning är möjligt att på en sådan grund upplösa andra registrerade sammanslutningar som lyder under nämnda lagstiftning (art. 32.3).

I förslaget föreslås det att domstolen skall ha rätt att på ansökan förordna en likvidator för en intressegruppering som saknar behörig företagsledare. Det är nödvändigt att en företagsledare finns, eftersom endast han har rätt att företräda grupperingen mot tredje man. Ansökan får göras av var och en vars fördel kan vara beroende av att grupperingen har en företagsledare. Stadgandet motsvarar det stadgande i lagen om aktiebolag som reglerar situationen när bolaget saknar verkställande direktör eller styrelse. I lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/88), nedan *personbolagslagen*, finns inget motsvarande stadgande för det fall att bolaget saknar verkställande direktör, eftersom varje bolagsman har rätt att företräda bolaget.

Om företagsledare saknas kan registermyndigheten i Danmark ansöka om att grupperingen skall upplösas och i Sverige om att grupperingen skall träda i likvidation. Den möjlighet som grupperingsförordningen ger medlemsstaterna har också utnyttjats av Storbritannien, Irland och Luxemburg.

Byte av säte

Grupperingsförordningen ger medlemsstaterna möjlighet att med hänvisning till allmänna intressen motsätta sig byte av en registrerad grupperings säte om bytet skulle medföra att annan lagstiftning blev tillämplig (art. 14.4).

I denna proposition anses att en ovan nämnd möjlighet inte behövs, varför ingen sådan

föreslås. Säkerställandet av de skatte- eller arbetsrättsliga normernas effektivitet kan i allmänhet förutsätta en dylik reglering. Beskattningen av en intressegruppering sker dock genom att medlemmarna beskattas och arbetsrättsliga normer tillämpas på den verksamhet som äger rum i varje enskild medlemsstat. Inte heller i den övriga associationsrättsliga lagstiftningen finns det några stadganden om att staten skulle ha rätt att motsätta sig att grupperingen byter säte. Samma alternativ har valts eller föreslås i de övriga nordiska länderna.

Spanien, Storbritannien och Irland har använt sig av möjligheten att förhindra att en intressegruppering byter säte.

2.4. Annan lagstiftning som skall tillämpas på en intressegruppering

Enligt ingressen i grupperingsförordningen skall i frågor som inte omfattas av förordningen tillämpas medlemsstaternas rättsregler och gemenskapsrätten. Såsom exempel nämns social- och arbetsrätten, immaterialrätten och konkurrensrätten. Såväl de konkurrensrättsliga reglerna inom Europeiska gemenskaperna (EG) som nationell konkurrenslagstiftning blir därför tillämplig. Att bilda en intressegruppering strider inte i och för sig mot konkurrensrättsliga regler, men grupperingen får inte utnyttjas på ett sätt som strider mot sådana regler. Nationell lagstiftning skall tillämpas bl.a. i fråga om avtalet om att bilda en intressegruppering samt i fråga om grupperingens interna organisation (art. 2), likaså beträffande konsekvenserna av medlemmarnas gäldsansvar (art. 24), likvidation (art. 35), obestånd och betalningsinställelse (art. 36) samt beskattning (ingressen). Också grupperingens bokföring, bokslut och redovisning skall följa nationella rättsregler.

Konsekvenserna av medlemmarnas gäldsansvar samt frågor som gäller obestånd och betalningsinställelse regleras av allmänna nationella lagar, som av konkurs-, skuldsanerings- och utmätningslagstiftningen samt stadgandena om avbrytande av preskriptionstiden för en fordran.

En intressegruppering är bokföringsskyldig enligt artikel 18 samt 1 § bokföringslagen (655/73). Enligt förslaget skall stadgandena i bokföringslagen och revisionslagen (/)

tillämpas i fråga om en intressegrupperings bokföring, bokslut och revision. I de specialstadganden som gäller intressegrupperingar hänvisas antingen till stadgandena om öppna bolag eller också har särskilda stadganden tagit in i den lag som reglerar grupperingarna. Endast medlemmarna beskattas för resultatet av grupperingens verksamhet (art. 40).

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga verkningar på den offentliga ekonomin eller i fråga om organisation eller personal. Registreringen av intressegrupperingar i handelsregistret kan ske med oförändrade resurser.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts av en tjänstemannaarbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte den 2 juni 1994. Arbetsgruppen har bestått av representanter för justitieministeriet, handels- och industriministeriet samt patent- och registerstyrelsen. Arbetsgruppen ordnade den 29 augusti 1994 ett särskilt tillfälle vid vilket arbetsgruppen hörde arbetsministeriet, finansministeriet, Centralhandelskammaren, Finlands Advokatförbund, Företagarnas Centralförbund i Finland r.f., Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund r.f., CGR-föreningen r.f. och GRM-revisorsföreningen r.f. Av medlemmarna i EES-beredningssektionen var dessutom utrikesministeriet, Finlands Bank, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f. och Pellervosällskapet r.f. företrädde. De som hördes med anledning av propositionen ställde sig positivt till arbetsgruppens förslag till proposition. Vid tillfället föreslogs att i propositionen skulle förbehållas en nationell möjlighet att med hänsyn till allmänna intressen motsätta sig att en intressegruppering som är registrerad i Finland byter säte, om bytet skulle medföra att annan lagstiftning blev tillämplig. Arbetsgruppen föreslog dock inte att en sådan möjlighet skulle förbehållas, eftersom en sådan inte förekommer i övrig associationsrättslig lagstiftning eller i de övriga nordiska länderna. Annars beaktade arbetsgruppen i mån av möjlighet de detaljerade synpunkter som framfördes. Arbetsgruppen avlät sitt betänkande den 31 augusti 1994.

Beredningen av propositionen har slutförts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen har samband med ett eventuellt finskt EU-medlemskap, men skall med stöd av EES-avtalet träda i kraft oberoende av om medlemskapet förverkligas. Om förslaget inte träder i kraft samtidigt med ett eventuellt medlemskap, skall den tidpunkt när grupperingsförordningen träder i kraft regleras i lag. Till ikraftträdelsestadgandet i lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar skall i så fall fogas ett omnämmande av att grupperingsförordningen träder i kraft samtidigt med den föreslagna lagen. Enligt EES-avtalet skall förslaget träda i kraft innan övergångstiden enligt EES-avtalet går ut den 1 januari 1996.

I förslaget har beaktats revisionslagen och lagen om ändring av lagen om öppna bolag och kommanditbolag vilka antagits av riksdagen (riksdagens svar på reg.prop. 295/1993 rd.).

Den föreslagna lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar kan inte träda i kraft före ovan nämnda revisionslag, eftersom stadgandena om en intressegrupperings revision och revisorer grundar sig på förslaget till revisionslag.

I lagen om ändring av handelsregisterlagen och lagen om ändring av 7 § firmalagen vilka antagits av riksdagen (riksdagens svar på reg. prop. 16/1994 rd.) föreslås på samma sätt som i denna proposition att till handelsregisterlagen skall fogas en ny 13 c § och till firmalagens 7 § 1 mom. en ny 9 punkt. Eftersom dessa lagar ännu inte stadfästs har propositionen utarbetats på basis av gällande lag.

Den princip som grupperingsförordningen omfattar i fråga om beskattning av en intressegrupperings resultat, nämligen att endast medlemmarna beskattas för resultatet, kräver en ändring av beskattningslagstiftningen. En sådan ändring bereds som bäst av finansministeriet. Eventuella ändringar i skattelagstiftningen kan också göras efter att lagförslaget om europeiska ekonomiska intressegrupperingar har trätt i kraft.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar

1 §. *Tillämpliga stadganden.* På europeiska ekonomiska intressegrupperingar skall tillämpas såväl bestämmelserna i grupperingsförordningen som i denna lag. Bestämmelserna i grupperingsförordningen upprepas inte i lagen, utan en intressegruppering skall vara förtrogen med bäge och iakttä dem i sin verksamhet. Grupperingsförordningen är primär i förhållande till nationell lagstiftning, varför nationella rättsregler inte får tillämpas om de strider mot tvingande bestämmelser i förordningen. Hur grupperingsförordningen skall tillämpas och innehållet i förordningen behandlas närmare ovan i avsnitt 1.2.

I 2 mom. föreslås att de stadganden i lagen om näringsförbud som gäller personligen ansvariga bolagsmän skall tillämpas på medlem-

marna i en intressegruppering och de stadganden som gäller ett bolags verkställande direktör på motsvarande sätt skall tillämpas på intressegrupperingens företagsledare. Stadgandet medger också att en medlem av en intressegruppering kan meddelas näringsförbud samt att de begränsningar som gäller en person som har meddelats näringsförbud även kan utsträckas till att gälla en medlem eller företagsledare i en intressegruppering (1 och 4 §§ lagen om näringsförbud). Den som har meddelats näringsförbud får därför inte vara medlem eller företagsledare i en intressegruppering.

Enligt det allmänna stadgandet i 3 mom. skall hänvisningarna till stadgandena i personbolagslagen tillämpas så, att på en medlem i en intressegruppering tillämpas vad som stadgas om bolagsmän i öppna bolag och på företagsledaren vad som stadgas om bolagets verkställande direktör. Sådana hänvisningar finns i lagförslaget 5, 8 och 9 §§.

2 §. *Registrering av intressegruppering.* Enligt

grupperingsförordningen bildas en intressegruppering genom ett skriftligt avtal (art. 1), men grupperingen förvärvat rättskapacitet först när den registreras. Det föreslås att en intressegruppering skall antecknas i handelsregistret och att patent- och registerstyrelsen skall vara behörig myndighet i registreringsfrågor som gäller dessa grupperingar. I registret skall antecknas intressegrupperingar med hemort i Finland samt uppgifter om driftställen som grundas i Finland av intressegrupperingar som är registrerade i andra medlemsstater. Bestämmelser om registrering av en intressegruppering samt om dess firma finns i grupperingsförordningen (art. 5 punkt a, art. 6—8 samt art. 10), firmalagen (128/79) samt i handelsregisterlagen.

Enligt grupperingsförordningen skall i en intressegrupperings firma ingå orden "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG" (art. 5). Enligt 1 § firmalagen tillämpas även stadgandena i firmalagen på en intressegruppering. En intressegrupperings firma skall särskilja innehavarens företag och den får inte strida mot god sed eller allmän ordning eller vara förväxlingsbar med någon annans firma.

3 §. *Rätt att bli medlem i intressegruppering.* Enligt förslaget får den som är i konkurs inte bli medlem i en intressegruppering. Enligt lagen om aktiebolag får en stiftare inte vara i konkurs (2 kap. 1 § 3 mom. lagen om aktiebolag). I en intressegruppering finns inga särskilda stiftare, utan grupperingen bildas genom att medlemmarna sluter ett avtal om att bilda grupperingen. Medlemmarnas personuppgifter antecknas i avtalet, som i samband med registreringen ges in till registret. När en fysisk eller juridisk person har försatts i konkurs, begränsas dess rätt att sluta ett avtal om att bilda en intressegruppering enligt allmän konkursrättslig doktrin av konkursboets rätt att föra talan beträffande egendomen i konkursboet. En medlem i en intressegruppering svarar obegränsat och solidariskt för grupperingens förbindelser, varför en medlem som har försatts i konkurs inte skulle ha möjlighet att till alla delar fullgöra sina skyldigheter såsom medlem. Eftersom intressegrupperingarna kommer att ha utländska medlemmar, föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att den som är i konkurs skall vara förhindrad att bli medlem i en intressegruppering. Skulle en medlem i en intressegruppering senare försättas i konkurs, har de övriga medlemmarna och

konkursboet enligt förslagets 7 § rätt att yrka att grupperingen skall upplösas.

Av förslagets 1 § 2 mom. och stadgandet i 4 § 1 mom. 2 punkten lagen om näringsförbud följer att den som har meddelats näringsförbud inte kan vara medlem i en intressegruppering. Förbudet motsvarar det förbud som lagen ställer för en bolagsman i ett öppet bolag och en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag.

Medlemskapsbegränsningarna grundar sig på artikel 4.4 i grupperingsförordningen.

4 §. *Företagsledare.* Företagsledaren i en intressegruppering skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och får inte vara omyndig eller i konkurs. Handels- och industriministeriet kan på ansökan ge en intressegruppering tillstånd att frångå kravet på boningsort. Behörighetsvillkoren för en företagsledare motsvarar de krav som 8 kap. 4 § lagen om aktiebolag ställer på verkställande direktören och styrelsemedlemmarna i ett aktiebolag.

Av förslagets 1 § 2 mom. och stadgandet i 4 § 1 mom. 3 punkten lagen om näringsförbud följer att den som har meddelats näringsförbud inte heller får vara företagsledare.

Begränsningarna grundar sig på artikel 19 i grupperingsförordningen.

5 §. *Bokslut.* En intressegruppering är bokföringsskyldig enligt 1 § bokföringslagen. Dess bokslut regleras av 9 kap. personbolagslagen samt stadgandena i denna paragraf. Bokföringslagen bestämmer när en intressegruppering är skyldig att göra koncernbokslut och ta in det i sitt egentliga bokslut. Till ett bokslut hör resultat- och balansräkning med bilagor och till ett koncernbokslut en koncernresultat- och en koncernbalansräkning med bilagor.

Medlemmarna och företagsledaren skall datera och underteckna intressegrupperingens bokslut. Fastän medlemmarna inte har rätt att företräda grupperingen mot tredje man, svarar de dock för dess förpliktelser samt för att bokslutsuppgifterna är korrekta. Medlemmarnas underskrift ersätter fastställandet av bokslutet i ett sammanslutningsmöte. Av en intressegrupperings balans och bilagorna till balansen skall framgå vilka gäldsförhållanden som råder mellan grupperingen och dess medlemmar.

Enligt 2 mom. skall en intressegrupperings bokslut alltid revideras. Bokslutet skall ges till revisorerna inom fyra månader från räknen-

skapsperiodens utgång. Fristen är densamma som i öppna bolag. Enligt förslaget till revisionslag skall revision också verkställas i alla öppna bolag och kommanditbolag.

Enligt 3 mom. skall en intressegruppering likaså alltid offentliggöra sitt bokslut. Kopior av bokslutet och revisionsberättelsen skall ges in till handelsregistret inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång. Fristen är densamma som i bokföringslagen.

I 4 mom. konstateras att stadgandena i 2 och 3 mom. skall tillämpas också på intressegrupperingens koncernbokslut, om den är skyldig att göra ett sådant och ta in det i sitt egentliga bokslut.

6 §. *Revision.* På revision av en intressegruppering skall tillämpas stadgandena i revisionslagen och i denna paragraf. Stadgandena motsvarar stadgandena om revision av öppna bolag.

Enligt 2 mom. skall en intressegruppering ha så många revisorer som föreskrivs i avtalet om att bilda intressegrupperingen. Om inte annat föreskrivs i avtalet, väljer medlemmarna enhälligt revisorerna. Medlemmarna kan dessutom alltid välja en eller flera revisorssuppleanter. Behörighetsvillkoren för revisorer regleras i förslaget till revisionslag. Enligt 11 § i nämnda lagförslag skall grupperingen välja minst en godkänd revisor om minst två av följande villkor är uppfyllda: 1) balansens slutsumma enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger två miljoner mark, 2) grupperingens omsättning eller motsvarande avkastning enligt bokslutet för föregående räkenskapsperiod överstiger fyra miljoner mark, och 3) grupperingen under föregående räkenskapsperiod i medeltal har haft flera än 10 anställda.

Paragrafens 3 mom. gäller en revisors mandattid. En revisor skall väljas särskilt för varje räkenskapsperiod, om inte annat har bestämts om revisorns mandattid i avtalet om att bilda intressegrupperingen. Revisorns uppdrag upphör när han har avgivit revisionsberättelse för den sista räkenskapsperiod som ingår i hans mandattid. Om han har valts tills vidare upphör uppdraget när en ny revisor har valts i hans ställe. Medlemmarna kan genom enhälligt beslut under mandattiden befria revisorn från hans uppdrag.

Enligt 4 mom. skall revisorn på samma sätt som i ett öppet bolag inom fem månader efter räkenskapsperiodens utgång till intressegrupperingen avge en revisionsberättelse. I revisions-

lagförslagets 4 kap. regleras vad en revision omfattar och vad som skall ingå i en revisionsberättelse.

7 §. *Upplösning av intressegruppering.* Upplösningsgrunderna för en intressegruppering samt vem som har rätt att yrka upplösning regleras i artiklarna 31 och 32 i grupperingsförordningen samt i denna paragraf.

Enligt grupperingsförordningen får medlemmarna alltid besluta upplösa en intressegruppering (art. 31). Beslutet skall fattas enhälligt, om inte något annat bestäms i avtalet om att bilda grupperingen. En intressegruppering skall alltid upplösas om tiden för grupperingens bestånd enligt avtalet om att bilda grupperingen har löpt ut, någon annan i avtalet angiven grund för upplösning föreligger, ändamålet med grupperingen har uppnåtts eller inte längre kan uppnås eller intressegrupperingen inte längre har två sådana medlemmar från olika medlemsstater som uppfyller behörighetsvillkoren i artikel 4.2. Om medlemmarna inte har beslutat om upplösning inom tre månader efter det att den för grupperingen avtalade tiden har gått ut eller en upplösninggrund har inträtt, kan var och en av medlemmarna ansöka om att rätten skall bestämma att upplösning skall ske.

Domstolen kan likaså bestämma att en intressegruppering skall upplösas om bestämmelserna om grupperingens syfte, hemort eller behörighetsvillkoren för medlemmarna har åsidosatts (art. 32). Ansökan kan göras av den som saken angår eller av en behörig myndighet. Domstolen kan också på ansökan av en medlem förordna att intressegrupperingen skall upplösas om det föreligger en viktig grund för det.

Utöver de upplösningsskäl som nämns i grupperingsförordningen har en medlem rätt att yrka att intressegrupperingen skall upplösas om någon av de skäl som nämns i denna paragrafs 2 mom. föreligger. En medlem kan också yrka på upplösning av grupperingen om en annan medlem försätts i konkurs, meddelas näringsförbud eller hans medlemsandel mäts ut. I dessa fall kan ett upplösningssyrkande också framställas av konkursboet samt den som vid exekutiv auktion har köpt den utmäta medlemsandelen. De andra medlemmarna skall i dessa fall ha möjlighet att trygga sin ställning i intressegrupperingen. Förutom att upplösning får yrkas, kan den medlem mot vilken en sådan upplösningsskäl som avses i momentet kan

åberopas också utträda ur grupperingen, eftersom upplösningsgrunden kan betraktas som en sådan viktig grund som nämns i artikel 27 i grupperingsförordningen. Den som har meddelats näringsförbud är redan enligt stadgandena i lagen om näringsförbud skyldig att utträda ur grupperingen. Enligt nämnda lag får den som har meddelats näringsförbud inte driva bokföringspliktig rörelse. Enligt 1 § 2 mom. i detta lagförslag får den som har meddelats näringsförbud inte heller vara medlem i en intressegruppering. En medlem mot vilken en uppsägningsgrund gäller kan också uteslutas ur intressegrupperingen, om han väsentligt åsidosätter sina skyldigheter eller vållar eller hotar att vålla allvarliga störningar i grupperingens verksamhet. I sistnämnda fall bestäms värdet av hans medlemsandel enligt artikel 33 i grupperingsförordningen.

Om en medlem försätts i konkurs eller hans medlemsandel mäts ut och ingen yrkar att grupperingen skall upplösas och han inte heller själv utträder eller utesluts ur grupperingen, kvarstår han som medlem i den. När en medlem har försatts i konkurs utövas talerätten dock av konkursboet. Konkursboet svarar i så fall också för medlemskapets förpliktelser, till den del som de har uppstått efter att medlemmen försattes i konkurs. Om grupperingen härefter inte längre uppfyller det anknytningskrav som artikel 3 i grupperingsförordningen ställer på grupperingens verksamhet, har var och en som saken angår eller en behörig myndighet rätt att ansöka att rätten skall förordna om upplösning av grupperingen.

Enligt 3 mom. har medlemmarna rätt att avtala om upplösning av intressegrupperingen. Om ett upplösningsyrkande som avses i 2 mom. har framställts, skall dock konkursboet, utmätningsborgenären samt den som har köpt andelen vid exekutiv auktion samtycka till upplösningsavtalet. Om medlemmarna inte kan enas om upplösningsförfarandet eller om ett i 2 mom. avsett samtycke inte ges, skall intressegrupperingen likvideras enligt 8 §.

Stadgandena i 2 och 3 mom. motsvarar i huvudsak stadgandena i lagen om öppna bolag. Stadgandet om att en medlem har rätt att yrka upplösning av intressegrupperingen om en annan medlem försätts i konkurs, meddelas näringsförbud eller hans andel mäts ut motiveras av att artikel 28.1 i grupperingsförordningen ger medlemsstaterna en sådan möjlighet.

8 §. *Likvidation av intressegruppering och skifte av egendomen.* Om medlemmarna inte när enighet om hur en intressegruppering skall likvideras, sker likvidationen på det sätt som stadgas i denna paragraf. Enligt paragrafens 1 mom. skall vid likvidationen tillämpas de stadganden om öppna bolag som gäller bolagets konkurs, likvidatorer, av domstolen förordnad likvidator och ett interimistiskt förordnande av en sådan, en likvidators arvode, med små undantag de stadganden som gäller beslut om fortsatt verksamhet, samt stadgandena om likvidationsförfarandet, slutredovisning, efterlikvidation och registeranmälan.

I lagförslaget föreslås inte att stadgandena i 5 kap. 6 och 7 §§ personbolagslagen skall tillämpas på en intressegruppering. Eftersom medlemmarna i en intressegruppering kommer från olika medlemsstater, är det inte motiverat att ta in nationella stadganden om ett schematiskt förfarande och bestämda tidsfrister. Det är inte heller nödvändigtvis rimligt att kräva att medlemmar från andra medlemsstater skall känna till nationella inlösningsregler, i synnerhet som grupperingsförordningen inte i detalj reglerar hur en medlems rättigheter och skyldigheter skall bestämmas när han lämnar intressegrupperingen. När ett medlemskap upphör av en annan orsak än till följd av att medlemmen har överlåtit sin medlemsandel enligt artikel 22.1, bestäms värdet av andelen därför enligt artikel 33.

Den sista meningen i 5 kap. 14 § 1 mom. personbolagslagen hänvisar till ett inlösningsförfarande som inte skall tillämpas i intressegrupperingar. De två första meningarna i 15 § 2 mom. i samma kapitel, vilka gäller försäljning av bolagets egendom så, att den näringsverksamhet som bolaget utövar kan fortsätta, lämpar sig inte heller för intressegrupperingar. Den näringsverksamhet som en intressegruppering utövar är alltid accessorisk i förhållande till medlemmarnas verksamhet.

Medlemmarna i en intressegruppering kan på samma sätt som medlemmarna i ett öppet bolag själva vara likvidatorer för bolaget. Domstolen kan också på ansökan förordna en likvidator för grupperingen. Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på grupperingens borgenärer. En intressegruppering kan fortsätta sin verksamhet endast i den mån en ändamålsenlig likvidation och en skälig tid för grupperingens arbetstagare att söka nytt arbete förutsätter det. När likvidationen har slutförts skall

likvidatorerna ge slutredovisning och göra stadgad anmälan till handelsregistret.

En intressegrupperings egendom skiftas på motsvarande sätt som ett öppet bolags. Skiftet utförs av medlemmarna själva eller av en likvidator som domstolen har förordnat. Likvidatorn skall upprätta en skifteshandling över skiftet. När en intressegruppering har upplösts, skall upplösningen antecknas i handelsregistret.

Paragrafens 2 mom. gäller domstolens rätt att förordna en likvidator för en intressegruppering. Enligt hänvisningen i 1 mom. skall även 5 kap. 11 § personbolagslagen tillämpas på en intressegruppering. Enligt nämnda paragraf skall domstolen på ansökan förordna en likvidator att verkställa likvidationen av en intressegruppering. Ansökan kan göras av en medlem eller av någon annan som har rätt att yrka upplösning av grupperingen, samt av en utmätningsborgenär. Innan domstolen avgör ärendet skall den ge den som har haft rätt att göra ansökan, men inte omfattat den, tillfälle att bli hörd. Om grupperingens art eller omfattning det kräver, kan domstolen förordna flera likvidatorer och på de grunder som domstolen bestämmer fördela förvaltningen av grupperingen mellan dem. Domstolen kan på ansökan ändra eller återkalla sitt beslut om förordnande av en likvidator.

Enligt förslaget kan domstolen också förordna en likvidator för en intressegruppering som inte har en behörig företagsledare. En företagsledares behörighet bestäms enligt grupperingsförordningen, denna lag och bestämmelserna i avtalet om att bilda grupperingen. Avtalet kan t.ex. förutsätta att företagsledarna är flera än en och begränsa deras rätt att företräda grupperingen så, att endast två eller flera företagsledare tillsammans får företräda grupperingen. Om en intressegruppering trots dessa bestämmelser endast har en företagsledare, skall den anses sakna en behörig sådan. Stadgandet motsvarar stadgandena i lagen om aktiebolag om förfarandet när en verkställande direktör eller styrelse saknas (13 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten). En intressegruppering kan företrädas endast av en eller flera företagsledare, varför kontakter inte kan upprätthållas med en intressegruppering som saknar en behörig företagsledare. Ansökan kan göras av var och en vars rätt är beroende av att intressegrupperingen har en företagsledare. Avsaknad av en företagsledare kan också utgöra en upplösningssgrund, om ändamålet med grupperingen av

denna orsak inte längre kan uppnås (art. 31. 2 b). Stadgandet grundar sig på artikel 32.3 i grupperingsförordningen.

9 §. *Skadeståndsskyldighet*. Angående skadeståndsskyldighet för en medlem, företagsledare eller revisor i en intressegruppering gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om skadeståndsskyldighet för en bolagsman, verkställande direktör eller revisor i ett öppet bolag.

En medlem och företagsledare i en intressegruppering är skyldiga att ersätta skada som de i denna ställning uppsåtligen eller av vårdslöshet har åsamkat grupperingen. Möjligheterna att jämka skadeståndet och fördela skadeståndsansvaret bestäms enligt stadgandena i skadeståndslagen (412/74).

Även en revisor i en intressegruppering är skyldig att ersätta skada som han i denna ställning uppsåtligen eller av vårdslöshet har åsamkat grupperingen. Detsamma gäller skada som en medlem eller annan person har vållats genom brott mot revisionslagen, lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar eller bestämmelserna i avtalet om att bilda grupperingen.

I 2 mom. stadgas om den tid inom vilken talan skall väckas mot en medlem, företagsledare eller revisor i en intressegruppering. Talan skall väckas inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan. Det föreslås att tiden för väckande av talan skall vara längre än i ett öppet bolag, eftersom den ettårstid som gäller i öppna bolag vore kort i en intressegruppering som verkar över nationella gränser. Dessutom torde tiden för väckande av talan förlängas till fem år även i aktiebolag och övriga associationer. Tiden för väckande av talan gäller dock inte skadeståndstalan som grundar sig på en straffbar gärning.

Anledningen till att stadgandet föreslås bli intaget i lagen grundar sig på principen i ingressen till grupperingsförordningen om att det står medlemsstaterna fritt att tillämpa eller anta lagar eller förordningar eller vidta administrativa åtgärder som inte strider mot tillämpningsområdet för eller syftet med förordningen. Stadgandet motsvarar gängse associationsrättsliga ansvarsprinciper i nationell lagstiftning.

10 §. *Intressegrupperingsbrott*. Den som underlåter att följa bestämmelserna i artikel 25 i grupperingsförordningen om vad som skall

anges på en intressegrupperings brev, beställningssedlar och liknande handlingar kan, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag, dömas till böter för intressegrupperingsförseelse.

Artikel 25 i grupperingsförordningen förpliktar en intressegruppering att i nämnda handlingar ange grupperingens firma, orten för det register i vilket grupperingen är införd och grupperingens registernummer, grupperingens adress, eventuella begränsningar i företagsledarnas rätt att företräda grupperingen samt i förekommande fall att grupperingen har trätt i likvidation.

Stadgandet grundar sig på artikel 39.3 i grupperingsförordningen. Också 1990 års aktiebolagskommission har i sitt betänkande (komm.bet. 1992:32) föreslagit att ett motsvarande stadgande tas in i 16 kap. 9 § 7 punkten lagen om aktiebolag.

11 §. *Ikraftträdande.* Den föreslagna lagen är avsedd att träda i kraft samtidigt som ett eventuellt EU-medlemskap, dock senast den 1 januari 1996, när övergångstiden enligt EES-avtalet går ut.

1.2. Handelsregisterlagen

Enligt 2 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar skall en intressegruppering antecknas i handelsregistret. I handelsregistret antecknas en intressegruppering med hemort i Finland samt upplysningar om en utomlands registrerad intressegruppering som grundar ett driftställe i Finland. Registreringsbestämmelser ingår i artiklarna 6—8, 10 och 39 i grupperingsförordningen.

Till handelsregistret skall enligt artikel 7 ges in följande handlingar och uppgifter: avtalet om att bilda grupperingen och ändringar i det, uppgifter om inrättande eller nedläggning av ett driftställe för grupperingen, ett rättsligt avgörande om att grupperingen är ogiltig, uppgift om vem som har utsetts till företagsledare för grupperingen, vederbörandes personuppgifter samt eventuella begränsningar i hans rätt att företräda grupperingen, uppgift om överlåtelse av en medlemsandel, ett beslut om upplösning av grupperingen, uppgift om att likvidatorer ha tillsatts samt vilka de är, uppgift om att likvidationen av en gruppering har avslutats, förslag till byte av grupperingens säte och avtalsvillkor som befriar en ny medlem

från ansvar för förpliktelser som har uppkommit innan han antogs som medlem. Registeruppgifterna skall i sin helhet eller i form av utdrag offentliggöras i handelsregistertidningen.

3 §. Det föreslås att till 1 mom. skall fogas en ny 5 punkt, enligt vilken en intressegruppering med hemort i Finland skall vara skyldig att göra grundansökan till handelsregistret. Om en intressegruppering med hemort i en annan medlemsstat vill inrätta ett driftställe i Finland, skall också en sådan gruppering göra en grundansökan för driftstället. Till följd av detta tillägg görs en språklig rättelse i punkterna 3 och 4.

13 c §. De uppgifter om en intressegruppering och ett driftställe i Finland som skall antecknas i registret bestäms av artiklarna 7 och 10 i grupperingsförordningen. Det nya lagrummet är närmast ett tekniskt stadgande och gäller endast vilka uppgifter som skall antecknas på grundansökningsblanketten. Stadgandet motsvarar bestämmelserna om vilka uppgifter som skall ges när ett öppet bolag gör grundansökan, och avsikten är att göra det lätt för registermyndigheterna att registrera minimiinhållet i ett avtal om att bilda en intressegruppering.

Paragrafens 1 mom. gäller grundansökan för en intressegruppering som bildas i Finland. I ansökan för en intressegruppering med hemort i Finland skall nämnas intressegrupperingens firma, den dag då avtalet om att bilda intressegrupperingen har undertecknats, intressegrupperingens hemort, postadress, ändamål, medlemmarnas personuppgifter, företagsledarens eller företagsledarnas personuppgifter, eventuella bestämmelser om rätt att teckna intressegrupperingens firma, tiden för intressegrupperingens bestånd, om en sådan har avtalats, samt eventuella driftställen. Vilka personuppgifter som skall meddelas för en medlem framgår av 3 a § handelsregisterlagen. Om en juridisk person är medlem skall till registret meddelas dess firma, registernummer och det register i vilket den juridiska personen har införts.

Paragrafens 2 mom. gäller grundansökan för en utomlands registrerad intressegrupperings driftställe i Finland. I en grundansökan för en sådan skall nämnas den medlemsstat och det register i vilket intressegrupperingen är införd, intressegrupperingens registernummer, i tillämpliga delar de uppgifter om intressegrupperingens

ringen som avses i 1 mom. samt driftställets postadress och personuppgifterna för den som företräder driftstället. Enligt 6 § lagen angående rättighet att idka näring skall en näringsidkare ha en företrädare som har hemort i Finland och rätt att på näringsidkarens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. Enligt artikel 10 i grupperingsförordningen skall när ett driftställe inrättas i Finland till handelsregistret ges in kopior av de handlingar som måste ges in till registret i den medlemsstat där grupperingen har sitt hemort.

14 §. Det föreslås att 2 mom. skall ändras så, att också ändringar i avtalet om att bilda en intressegruppering skall anmälas till handelsregistret.

15 §. Det föreslås att till 1 mom. fogas en ny 7 punkt, enligt vilken företagsledaren skall vara ansvarig för att en stadgad registeranmälan görs. Företagsledaren är det enda organ som företräder en intressegruppering. En utomlands registrerad intressegrupperings i 6 § lagen angående rättighet att idka näring avsedda företrädare i Finland kan därför inte göra registeranmälan. Företrädaren är endast behörig att ta emot stämningar och andra delgivningar. Till följd av detta tillägg görs en språklig rättelse i punkterna 3 och 4.

Enligt 16 § 1 mom. handelsregisterlagen skall en grundanmälan undertecknas av var och en som är ansvarig för att den görs. En intressegrupperings grundanmälan kan dock undertecknas också av en enda företagsledare, om inte företagsledarens rätt att företräda grupperingen har begränsats så, att endast två eller flera företagsledare tillsammans har rätt att företräda grupperingen. Denna ståndpunkt grundar sig på artikel 20 i grupperingsförordningen.

I grupperingsförordningen finns också bestämmelser om vem som i olika situationer har rätt att göra registeranmälan (t.ex. art. 29 och art. 31.4).

18 §. Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall kompletteras så, att särskilda stadganden tas in om upplösning och likvidation av intressegrupperingar. I 8 § förslaget till lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar hänvisas i fråga om likvidationsförfarandet till 5 kap. 18 § personbolagslagen, som gäller registeranmälningar i anslutning till likvidation av bolaget. Registeranmälan skall göras när bolaget har försatts i likvidation, likvidationen har avslutats samt vid efterlikvidation.

25 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så, att en anteckning som görs i handelsregistret eller stryks ur registret kan kungöras i handelsregistertidningen antingen i sin helhet eller såsom utdrag ur eller hänvisning till en handling som har fogats till akten i ärendet eller har införts i registret, på det sätt som närmare bestäms i beslut av patent- och registerstyrelsen. Eftersom sammanslutningarnas skyldighet att offentliggöra olika omständigheter varierar och kan vara mycket omfattande, är det motiverat att det inte alltid är obligatoriskt att offentliggöra handlingar i oavkortad form. Med hjälp av ett begränsat utdrag eller en hänvisning kan en utomstående begära en kopia av ifrågavarande handling och på detta sätt få mera detaljerade uppgifter av registermyndigheten.

Ändringen motsvarar artikel 8 i grupperingsförordningen, vilken i sin tur motsvarar bestämmelserna i artikel 3.4 i offentlighetsdirektivet.

1.3. Firmalagen

7 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så, att en språklig justering görs i 7 och 8 §§ och att till momentet fogas en ny 9 punkt, i vilken det beträffande en intressegrupperings firma hänvisas till artikel 5.a i grupperingsförordningen. Enligt nämnda punkt skall orden "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG" ingå i en intressegrupperings firma.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Lagen om avgifter för patent- och registerstyrelsens prestationer (1032/92) trädde i kraft den 1 mars 1993. Lagen tillämpas från och med den 1 september 1993 på sådana anmälningar till handelsregistret som avses i 14 § lagen angående stämpelskatt. Ett beslut som handels- och industriministeriet enligt 5 § i nämnda lag hade meddelat om patent- och registerstyrelsens avgiftsbelagda prestationer (729/93) gällde till utgången av augusti 1994. Beslutet förlängdes den 29 juli 1994 (722/94) med en ny avgiftstabell till utgången av 1995. Om avgifter för handelsregisterärenden som gäller intressegrupperingar skall stadgas genom beslut av handels- och industriministeriet.

Till handelsregisterförordningen (208/79) skall fogas en ny 17 § i stället för den som har upphävts. I paragrafen stadgas om den utredning som skall fogas till en grundanmälan för en intressegruppering samt en grundanmälan för en utomlands registrerad intressegrupperings driftställe i Finland. Vilka handlingar som i övrigt skall ges in till handelsregistret bestäms i grupperingsförordningen (art. 7 och 10).

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft samtidigt som ett eventuellt EU-medlemskap, dock senast den

1 januari 1996, när övergångstiden enligt EES-avtalet går ut.

I fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen finns inga bestämmelser om någon övergångstid i fråga om den associationsrättsliga lagstiftningen. Enligt EES-avtalet går övergångstiden för nämnda lagstiftning ut den 1 januari 1996, då ifrågavarande nationella stadganden senast skall träda i kraft. Om förslaget inte träder i kraft samtidigt med ett eventuellt EU-medlemskap, skall den tidpunkt när grupperingsförordningen träder i kraft regleras i lag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om europeiska ekonomiska intressegrupperingar**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Tillämpliga stadganden

Om europeiska ekonomiska intressegrupperingar gäller vad som bestäms i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), nedan grupperingsförordningen, och stadgas i denna lag.

Vad som i lagen om näringsförbud (1059/85) stadgas om en personligen ansvarig bolagsman och ett bolags verkställande direktör skall på motsvarande sätt tillämpas på en medlem eller företagsledare i en intressegruppering.

När i denna lag hänvisas till stadgandena i lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/88) skall på en medlem i en intressegruppering tillämpas vad som stadgas om bolagsmän i öppna bolag och på företagsledaren vad som stadgas om bolagets verkställande direktör.

2 §

Registrering av intressegruppering

Patent- och registerstyrelsen är behörig myndighet i registreringsärenden som gäller intressegrupperingar. Om anmälan av en intressegruppering för registrering och om dess firma gäller vad som bestäms i grupperingsförordningen samt stadgas i handelsregisterlagen (129/79) och firmalagen (128/79).

3 §

Rätt att bli medlem i intressegruppering

Den som är i konkurs kan inte bli medlem i en intressegruppering.

4 §

Företagsledare

Företagsledaren för en intressegruppering skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte handels- och industriministeriet ger intressegrupperingen tillstånd att frångå detta krav. En företagsledare

för en intressegruppering får inte vara omyndig eller i konkurs.

5 §

Bokslut

Om en intressegrupperings bokslut gäller vad som stadgas i 9 § lagen om öppna bolag och kommanditbolag samt i denna paragraf.

En intressegruppering skall ge sitt bokslut till revisorerna inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

En intressegruppering skall tillställa registermyndigheten en kopia av bokslutet och revisionsberättelsen inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Om en intressegruppering är skyldig att göra koncernbokslut och ta in ett sådant i sitt bokslut, skall 2 och 3 mom. på motsvarande sätt tillämpas på koncernbokslutet.

6 §

Revision

Om revision av en intressegruppering gäller vad som stadgas i revisionslagen (/) och denna paragraf.

En intressegruppering skall ha en eller flera revisorer enligt vad som föreskrivs i avtalet om att bilda intressegrupperingen. Om inte annat föreskrivs i avtalet, väljs revisorerna genom enhälligt beslut av medlemmarna. Medlemmarna har dessutom rätt att välja en eller flera revisorssuppleanter.

En revisor skall väljas särskilt för varje räkenskapsperiod, om inte annat har bestämts om revisorns mandattid i avtalet om att bilda intressegrupperingen. Revisorns uppdrag upphör när han har avgivit revisionsberättelse för den sista räkenskapsperiod som ingår i hans mandattid eller, om han har valts tills vidare, när en ny revisor har valt i hans ställe. Medlemmarna kan genom enhälligt beslut befria revisorn från hans uppdrag.

Revisorn skall för varje räkenskapsperiod till intressegrupperingen avge en revisionsberättelse inom fem månader efter räkenskapsperiodens utgång.

7 §

Upplösning av intressegruppering

Om grunderna för upplösning av en intressegruppering samt vem som har rätt att yrka upplösning bestäms i grupperingsförordningen och i denna paragraf.

En medlem har rätt att yrka att intressegrupperingen skall upplösas om någon annan medlem försätts i konkurs, meddelas näringsförbud eller hans andel av intressegrupperingen mäts ut. Samma rätt har konkursboet vid en medlems konkurs samt den som vid exekutiv auktion har köpt en utmätt medlemsandel.

Medlemmarna kan avtala om hur intressegrupperingen skall upplösas. Om upplösningen grundar sig på ett upplösningsyrkande som avses i 2 mom., får ett sådant avtal dock inte ingås utan samtycke av konkursboet, utmätningborgenären samt den som har köpt andelen vid exekutiv auktion. Om medlemmarna inte kommer överens om hur intressegrupperingen skall upplösas eller ovan nämnt samtycke inte ges, skall intressegrupperingen likvideras enligt 8 §.

8 §

Likvidation av intressegruppering och skifte av egendomen

På likvidation av en intressegruppering tillämpas 5 kap. 8 § och 10—13 §§ lagen om öppna bolag och kommanditbolag, 14 § i samma kapitel, med undantag av den sista meningen i 1 mom., 15 §, med undantag av de två första meningarna i 2 mom., 16—18 §§ samt på skifte av intressegrupperingens egendom 6 kap. nämnda lag, med undantag av 3 § 2 mom.

Om en intressegruppering inte har en behörig

företagsledare, skall domstolen på ansökan förordna en likvidator att verkställa likvidationen. Ansökan får göras av var och en vars rätt kan vara beroende av att intressegrupperingen har en behörig företagsledare.

9 §

Skadeståndsskyldighet

Angående skadeståndsskyldighet för en medlem, företagsledare och revisor i en intressegruppering gäller vad som stadgas i 2 kap. 12—13 §§ samt 10 kap. 10 § lagen om öppna bolag och kommanditbolag.

Talan om ersättande av en skada som avses i 1 mom. skall väckas mot en medlem, företagsledare och revisor inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan. Vad som stadgas i detta moment gäller inte skadeståndstalan som grundar sig på en straffbar gärning.

10 §

Intressegrupperingsbrott

Den som underlåter att följa vad som i artikel 25 i grupperingsförordningen bestäms om vad som skall anges på en intressegrupperings brev, beställningssedlar och liknande handlingar skall för *intressegrupperingsförseelse* dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .

2.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 14 § 2 mom., 15 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 18 § 2 mom. samt 25 § handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/79),

av dessa lagrum 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten sådana de lyder i lag av den 19 februari 1993 (229/93), 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 29 april 1988 (390/88), 15 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i nämnda lag av den 19 februari 1993 och 18 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 17 maj 1991 (838/91), samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lag av den 19 februari 1993 och lag av den 10 december 1993 (1122/93), en ny 5-punkt, till lagen en ny 13 c § och till 15 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 31 december 1987 (1252/87) samt nämnda lagar av den 19 februari 1993 och den 10 december 1993 en ny 7-punkt som följer:

3 §

Grundanmälan skall göras av

3) en fysisk person som har förvärvat tillstånd att idka i 3 § lagen angående rättighet att idka näring nämnd näring eller som för idkande av näring har ett fast driftställe eller som i sin tjänst har någon annan än make eller omyndig efterkommande i rätt nedstigande led (*enskild näringsidkare*); dock inte den som idkar gårdsbruk eller fiske,

4) en utländsk sammanslutning och stiftelse som grundar en filial i Finland (*utländsk näringsidkare*), samt

5) en europeisk ekonomisk intressegrupp och en utomlands registrerad intressegrupp som grundar ett driftställe i Finland.

13 c §

I grundanmälan om en europeisk ekonomisk intressegrupp skall nämnas

1) intressegruppens firma,
2) den dag då avtalet om att bilda intressegrupp har undertecknats,

3) intressegruppens hemort,
4) intressegruppens postadress,
5) intressegruppens syfte,
6) samtliga medlemmars personuppgifter,
7) företagsledarens eller företagsledarnas personuppgifter,

8) vem eller vilka av företagsledarna som tecknar intressegruppens firma,

9) verksamhetsperioden, om en sådan har avtalats, samt

10) intressegruppens driftställen, om sådana finns.

I grundanmälan om en utomlands registrerad intressegruppens driftställe i Finland skall nämnas

1) medlemsstaten och det register i vilket intressegruppningen är införd,

2) intressegruppens registernummer,

3) i tillämpliga delar de uppgifter om intressegruppningen som avses i 1 mom.,

4) driftställets postadress, samt

5) personuppgifterna för den som företräder driftstället.

14 §

Ändringsanmälan skall även göras om ändring sker i ett öppet bolags eller ett kommanditbolags bolagsavtal, i ett aktiebolags bolagsordning eller i ett andelslags, en sparbanks, en hypoteksförenings eller en försäkringsförenings stadgar eller i ett avtal om att bilda en europeisk ekonomisk intressegrupp.

15 §

Ansvariga för avgivande av registeranmälan är

5) för ideell förening styrelsens ordförande,
6) för en utländsk näringsidkares filial den person som valts att teckna dess firma eller valts till företrädare, samt

7) för en europeisk ekonomisk intressegrupp dess företagsledare.

18 §

 Om de meddelanden och anmälningar som skall sändas till registermyndigheten med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags, ett andelslags, en sparbank, en försäkringsförenings eller en europeisk ekonomisk intressegrupperings likvidation samt med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags eller ett andelslags fusion och med anledning av en överföring av ett aktiebolags aktier till värdeandelssystemet stadgas särskilt.

25 §

En anteckning som införs i handelsregistret eller stryks ur det skall på åtgärd av registermyndigheten kungöras i handelsregistertidningen, antingen i sin helhet eller såsom utdrag ur eller hänvisning till en handling som har fogats till akten i ärendet eller har införts i registret, på det sätt som närmare bestäms i beslut av patent- och registerstyrelsen.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

3.

Lag om ändring av 7 § firmalagen

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 7 § 1 mom. 7 och 8 punkten firmalagen av den 2 februari 1979 (128/79) samt fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 9 mars 1990 (233/90), en ny 9-punkt som följer:

7 §

Utöver vad annorstädes är stadgat i lag gäller angående utformningen av firma:

7) stiftelses firma skall innehålla det namn under vilket stiftelsen införts i registret över stiftelser;

8) sådan filialrörelses firma, som utländsk näringsidkare grundat i Finland, skall innehålla den utländska näringsidkarens firma jämte

tillägg som utvisar att rörelsen är en filialrörelse; samt

9) i fråga om en europeisk ekonomisk intressegrupperings firma gäller vad som bestäms i artikel 5.a i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG).

 Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 14 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Anneli Jäätteenmäki*

2.

Lag**om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 14 § 2 mom., 15 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 18 § 2 mom. samt 25 § handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/79),

av dessa lagrum 3 § 1 mom. 3 och 4 punkten sådana de lyder i lag av den 19 februari 1993 (229/93), 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 29 april 1988 (390/88), 15 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i nämnda lag av den 19 februari 1993 och 18 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 17 maj 1991 (838/91), samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder ändrat genom nämnda lag av den 19 februari 1993 och lag av den 10 december 1993 (1122/93), en ny 5-punkt, till lagen en ny 13 c § och till 15 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 31 december 1987 (1252/87) samt nämnda lagar av den 19 februari 1993 och den 10 december 1993 en ny 7-punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Grundanmälan skall göras av

3) en fysisk person som har förvärvat tillstånd att idka i 3 § lagen angående rättighet att idka näring nämnd näring eller som för idkande av näring har ett fast driftställe eller som i sin tjänst har någon annan än make eller omyndig efterkommande i rätt nedstigande led (*enskild näringsidkare*); dock inte den som idkar gårdsbruk eller fiske *samt*

4) en utländsk sammanslutning och stiftelse som grundar en filial i Finland (*utländsk näringsidkare*).

3) en fysisk person som har förvärvat tillstånd att idka i 3 § lagen angående rättighet att idka näring nämnd näring eller som för idkande av näring har ett fast driftställe eller som i sin tjänst har någon annan än make eller omyndig efterkommande i rätt nedstigande led (*enskild näringsidkare*); dock inte den som idkar gårdsbruk eller fiske,

4) en utländsk sammanslutning och stiftelse som grundar en filial i Finland (*utländsk näringsidkare*), *samt*

5) *en europeisk ekonomisk intressegruppering och en utomlands registrerad intressegruppering som grundar ett driftställe i Finland.*

13 c §

I grundanmälan om en europeisk ekonomisk intressegruppering skall nämnas

- 1) *intressegrupperingens firma,*
- 2) *den dag då avtalet om att bilda intressegrupperingen har undertecknats,*
- 3) *intressegrupperingens hemort,*
- 4) *intressegrupperingens postadress,*
- 5) *intressegrupperingens syfte,*
- 6) *samtliga medlemmars personuppgifter,*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7) företagsledarens eller företagsledarnas personuppgifter,

8) vem eller vilka av företagsledarna som tecknar intressegrupperingens firma,

9) verksamhetsperioden, om en sådan har avtalats, samt

10) intressegrupperingens driftställen, om sådana finns.

I grundansökan om en utomlands registrerad intressegrupperings driftställe i Finland skall nämnas

1) medlemsstaten och det register i vilket intressegrupperingen är införd,

2) intressegrupperingens registernummer,

3) i tillämpliga delar de uppgifter om intressegrupperingen som avses i 1 mom.,

4) driftställets postadress, samt

5) personuppgifterna för den som företräder driftstället.

14 §

Ändringsansökan skall även göras, om ändring sker i ett öppet bolags eller ett kommanditbolags bolagsavtal, i ett aktiebolags bolagsordning eller i ett andelslags, en sparbanks, en hypoteksförenings eller en försäkringsförenings stadgar.

Ändringsansökan skall även göras om ändring sker i ett öppet bolags eller ett kommanditbolags bolagsavtal, i ett aktiebolags bolagsordning eller i ett andelslags, en sparbanks, en hypoteksförenings eller en försäkringsförenings stadgar eller i ett avtal om att bilda en europeisk ekonomisk intressegruppering.

15 §

Ansvariga för avgivande av registeransökan är

5) för ideell förening styrelsens ordförande; samt

6) för en utländsk näringsidkares filial den person som valts att teckna dess firma eller valts till företrädare.

5) för ideell förening styrelsens ordförande,

6) för en utländsk näringsidkares filial den person som valts att teckna dess firma eller valts till företrädare, samt

7) för en europeisk ekonomisk intressegruppering dess företagsledare.

18 §

Om de meddelanden och anmälningar som skall sändas till registermyndigheten med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags, ett andelslags, en sparbanks, eller en försäkringsförenings likvidation samt med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags eller ett andelslags fusion och med anledning av överfö-

Om de meddelanden och anmälningar som skall sändas till registermyndigheten med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags, ett andelslags, en sparbanks, en försäkringsförenings eller en europeisk ekonomisk intressegrupperings likvidation samt med anledning av ett öppet bolags, ett kommanditbolags, ett aktiebolags eller ett an-

Gällande lydelse

ring av ett aktiebolags aktier till värdeandels-
systemet stadgas särskilt.

Föreslagen lydelse

delslags fusion och med anledning av *en* över-
föring av ett aktiebolags aktier till värdeandels-
systemet stadgas särskilt.

25 §

Anteckning i handelsregistret och avförande
av registeranteckning skall genom registermyn-
dighetens försorg kungöras i handelsregistertid-
ningen.

En anteckning som införs i handelsregistret
eller stryks ur det skall på åtgärd av register-
myndigheten kungöras i handelsregistertid-
ningen, *antingen i sin helhet eller såsom utdrag
ur eller hänvisning till en handling som har
fogats till akten i ärendet eller har införts i
registret, på det sätt som närmare bestäms i
beslut av patent- och registerstyrelsen.*

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

3.

Lag**om ändring av 7 § firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 7 § 1 mom. 7 och 8 punkten firmalagen av den 2 februari 1979 (128/79) samt
fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag av den 9 mars 1990 (233/90),
en ny 9-punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 §

Utöver vad annorstädes är stadgat i lag
gäller angående utformningen av firma:

7) stiftelses firma skall innehålla det namn
under vilket stiftelsen införts i registret över
stiftelser; *samt*

8) sådan filialrörelses firma, som utländsk
näringsidkare grundat i Finland, skall innehålla
den utländska näringsidkarens firma jämte
tillägg som utvisar att rörelsen är en filialrö-
relse.

7) stiftelses firma skall innehålla det namn
under vilket stiftelsen införts i registret över
stiftelser;

8) sådan filialrörelses firma, som utländsk
näringsidkare grundat i Finland, skall innehålla
den utländska näringsidkarens firma jämte
tillägg som utvisar att rörelsen är en filialrö-
relse; *samt*

9) *i fråga om en europeisk ekonomisk intres-
segrupperings firma gäller vad som bestäms i
artikel 5.a i rådets förordning (EEG) nr 2137/85*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*om europeiska ekonomiska intressegrupperingar
(EEIG).*

Denna lag träder i kraft den
199 .

Förordning om ändring av handelsregisterförordningen

På föredragning av justitieministern
fogas till handelsregisterförordningen av den 23 februari 1979 (208/79) i stället för den 17 § som upphävts genom förordning av den 22 december 1993 (1411/93) en ny 17 § som följer:

17 §

Till grundanmälan om en europeisk ekonomisk intressegruppering skall i original fogas avtalet om att bilda intressegrupperingen.

Till grundanmälan för en utomlands registrerad intressegrupperings driftställe i Finland

skall fogas utredning om att en sådan företrädare har tillsatts som avses i 6 § 3 mom. lagen angående rättighet att idka näring. Till grundanmälan skall fogas översättningar till finska eller svenska av handlingar som har givits in till registret på intressegrupperingens hemort.